

מס' הנוהל: 021-2018	שם הנוהל: נוהל יישום וביצוע מאסר חלף קנס			מדינת ישראל רשות האכיפה והגבייה המרכז לגביית קנסות	
עמודים : 8	עדכון אחרון: 19.03.2019	מהדורה: 1	תאריך פרסום: 19.03.2019	נושא: פקודות מאסר	

המרכז לגביית קנסות

נוהל יישום וביצוע מאסר חלף קנס

המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות	נושא הנוהל: נוהל יישום וביצוע מאסר חלף קנס	מס' הנוהל: 021-2018	תאריך עדכון: 28.02.2019	עמודים: 2 מתוך 8
---	--	------------------------	----------------------------	---------------------

1. כללי

במסגרת פעילות המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות (להלן: המרכז) מוסמך המרכז להפיק פקודות מאסר חלף קנס בתיקים פליליים ובתיקי תעבורה בהם קבע השופט בגזר הדין קנס ולצידו ימי מאסר בתמורה. בגזר דין בהליך פלילי או בתיקי תעבורה, יכול בית המשפט להטיל על נאשם קנס ולקבוע ימי מאסר תמורתו, אי עמידה בתשלום הקנס יכול להוביל לאכיפה באמצעות מאסר במקום תשלום הקנס.

2. המסגרת החוקית

חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה - 1995
חוק העונשין, התשל"ז - 1977
חוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) התשמ"ב - 1982

3. מטרה

להגדיר ולקבוע סדרי עבודה לביצוע ויישום פקודות מאסר חלף קנס שלא שולם.

4. הגדרות

- 4.1 קנס או ימי מאסר תמורתו או מאסר חלף קנס** - בית המשפט רשאי להטיל על נאשם במסגרת גזר דין בתיק פלילי או בתיק תעבורה קנס שנקבעו ימי מאסר תמורתו. עונש זה משמעותו כי אם הנאשם לא ישלם את הקנס, על המדינה יהא להפעיל את המאסר בתמורה לקנס.
- 4.2 פקודת מאסר** - צו מאסר החתום על ידי בית המשפט הפלילי שהטיל את הקנס, זאת לאחר שאישר את בקשת תחום מאסרים ומסירות במרכז לביצוע ימי המאסר כנגד הקנס שהוטל על הנאשם ושלא שולם.
- 4.3 תחום מאסרים ומסירות** - התחום במרכז לגביית קנסות האמון על הפעלת פקודות המאסר (להלן: תחום מאסרים)

5. שיטת עבודה

5.1 בדיקה האם התיק מתאים להפקת פקודת מאסר

- 5.1.1 לפני הפקת פקודת מאסר, יוודא עובד תחום מאסרים כי מתקיימים תנאים המוגדרים בנהל זה וכי קיים בתיק גזר דין המורה על מאסר בתמורה לקנס וכי הנתונים במערכת עולים בקנה אחד עם נתוני גזר הדין הנמצאים במסמכי התיק כפי שהתקבלו מגורם מטיל החיוב. כמו כן, יש לבצע את ההליכים הבאים טרם הפעלת פקודת מאסר:

המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות	נושא הנוהל: נוהל יישום וביצוע מאסר חלף קנס	מס' הנוהל: 021-2018	תאריך עדכון: 28.02.2019	עמודים: 3 מתוך 8
---	--	------------------------	----------------------------	---------------------

א. עיון בפרוטוקול גזר הדין ובדיקה האם החייב או בא כוחו נכחו בגזר הדין בו נגזר על החייב מאסר חלף קנס. אם החייב או ב"כ לא נכחו במעמד גזר הדין יש להתייעץ עם המחלקה המשפטית לפני פנייה לבית המשפט להוצאת פקודת מאסר.

ב. בדיקה בגזר הדין מהו גובה הקנס המדויק וימי מאסר תמורתו, מתי המועד הקובע לתשלום ולוודא שהקנס לא שולם.

ג. יש לוודא כי לא ניתנה החלטה מאוחרת/מעכבת/משנה את גזר הדין.

ד. בדיקת התיישנות- יש לבדוק שאין התיישנות עונש, בהתאם לסעיף 10 לחוק סדר הדין הפלילי. אם בדיקת התיישנות מעלה סוגיות לבידור יש להתייעץ עם המחלקה המשפטית.

ה. בדיקה אם הופעלה כבר פקודת מאסר בתיק כדי שלא תופעל פקודת מאסר נוספת.

ו. בדיקת סטטוס תיק- האם החייב בהסדר תשלומים ועומד בהסדר. ככל שהחייב עומד בהסדר תשלומים אין להפעיל פקודת מאסר.

ז. בדיקה שבוצעו הליכי גבייה בתיק לרבות עיקולי צד ג' ועיקולי רכב לרבות ניסיון תפיסתו (וככל שפעולת התפיסה מתיישבת עם נהלי המרכז). כמו כן יש לוודא כי חלפו 3 חודשים ממועד הטלת העיקול והקנס לא שולם או שלא נתקבלו כספים בגין הליכים אלה.

ח. בדיקת סטטוס חייב-

אם החייב אסיר/עציר יש לפעול לפי סעיף 5.2 בנוהל זה ולהפעיל פקודת מאסר באופן מידי אך זאת רק לאחר משלוח דרישות והתראה לפי הלכת גוסקוב. בנסיבות אלה חלות הוראות סעיף 46 לחוק העונשין הקובעות הפעלה מיידית של פקודת המאסר המנהלי עת החייב אסיר המרצה מאסר בפועל.

אם החייב נמצא בהליך פשיטת רגל- אין להתחיל הליך של פקודת מאסר ויש לפעול לפי סעיף 5.3 בנוהל זה.

5.1.2 על עובד תחום מאסרים לוודא נכונות סכום קרן הקנס שעל החייב לשלם

ובהתאם ימי המאסר תמורתו. אם במועד שקדם להפקת הפקודה שילם החייב סכום השווה לקרן החוב או סכום הנמוך ממנה, ייזקף התשלום קודם כל לטובת הפיגורים. תשלום ששולם במועד ייזקף לקרן הקנס ותשלום שלא שולם במועד ייזקף תחילה לטובת ריבית הפיגורים. הפקודה תופעל רק על החלק היחסי שנותר מקרן הקנס. ימי המאסר בתמורה יחושבו בהתאם לחלק היחסי מהקרן שלא שולם.

המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות	נושא הנוהל: נוהל יישום וביצוע מאסר חלף קנס	מס' הנוהל: 021-2018	תאריך עדכון: 28.02.2019	עמודים: 4 מתוך 8
---	--	------------------------	----------------------------	---------------------

5.1.3 קנס שבית משפט הורה לשלמו בתשלומים יש לוודא שנרשם בגזר הדין שאם לא ישולם אחד התשלומים במועדו יעמוד מלוא הקנס לפירעון מידי וכי הועבר לגביה כדין למרכז. קנס שבית המשפט לא הורה על העמדת מלוא הקנס לפירעון מידי אמור להיות מועבר בחלוף כל התשלומים, קרי לאחר התשלום האחרון, לגביה במרכז. קנס שבית המשפט העמידו לפירעון מידי ותשלום אחד לא שולם, יעמוד מלוא החוב, כולל כל התשלומים העתידיים לפירעון מידי ויישא בתוספות הפיגורים בהתאם לחוק העונשין כסכום אחד. הקנס כולו מועבר באופן מידי לגביה באמצעות המרכז לאחר אי עמידה בתשלום אחד.

5.1.4 בטרם הפקת פקודת מאסר והעברתה לחתימת שופט לבית המשפט הפלילי שהטיל את הקנס, יש לשלוח לחייב התראה בדואר רשום או במסירה אישית אם החייב לא אותר במסירה בדואר. יש לוודא כי ההתראה נמסרה כדין. התראה זו נוסחה בהתאם להוראות שנקבעו בהלכת גוסקוב (רע"פ 837/12 מדינת ישראל נ' אולג גוסקוב (נבו)).

5.1.5 במסגרת ההתראה ניתנת לחייב שהות של 20 ימים לפחות לפנות בבקשה להסדר חוב. אם החייב פנה למרכז בבקשה להסדר במסגרת הימים הקצובה מקבלת ההתראה, יש לעכב את העברת הפקודה לחתימת שופט עד למתן החלטת הגורם המוסמך בבקשתו להסדר.

5.2 חייב במשמורת חוקית (אסיר/עציר)

5.2.1 אם החייב אסיר אין צורך לבדוק הליכי גביה קודמים. לאחר משלוח דרישה שניה ומשהתקבל אישור מסירה לחייב, יש לשלוח התראה לפני הפקת פקודת מאסר, לכלא בו שוהה החייב ולהתחיל בהליך הפקת פקודת מאסר. ההתראה תישלח בפקס למשרד הרישום של הכלא בו שוהה החייב ותוחזר באמצעות הפקס לתחום מאסרים כשהיא חתומה ע"י החייב.

5.2.2 יש לבדוק שלא הוגשה בקשה לביטול או לעיכוב ביצוע פקודת המאסר חלף הקנס ושניתנה החלטה המורה על ביטולה או עיכובה.

5.2.3 לאחר קבלת אישור המסירה של ההתראה, תחום מאסרים יפיק פקודת מאסר חלף קנס לחתימת שופט. פקודת המאסר החתומה תישלח ישירות למשרד הרישום בכלא בו שוהה החייב.

המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות	נושא הנוהל: נוהל יישום וביצוע מאסר חלף קנס	מס' הנוהל: 021-2018	תאריך עדכון: 28.02.2019	עמודים: 5 מתוך 8
---	--	------------------------	----------------------------	---------------------

5.3 חייב בהליך פשיטת רגל¹

5.3.1 לפני הפעלת פקודת מאסר יש לבדוק אם החייב בהליך פשיטת רגל –או בהליך חדלות פירעון אם ניתן צו כינוס על נכסי החייב אין להפעיל פקודת מאסר וזאת עד לתום הליך פשיטת הרגל. אם הבדיקה מעלה שהליך פשיטת רגל החלה בתקופה של חצי שנה אחרונה, על עובד תחום מאסרים לעדכן את מנהל המרכז לגביית קנסות במידע זה.

5.3.2 בתום הליך פשיטת הרגל יהא המרכז רשאי להמשיך ולנקוט בהליך ביצוע פקודת מאסר, בהתאם לנוהל זה. בנוסף, יש לבדוק אם הומצאו לחייב דרישות לתשלום כדין לפני היותו פושט רגל ואם כן רשאי המרכז לשלוח לו התראה לפני פקודת מאסר מבלי לשלוח דרישות נוספות לתשלום, זאת בשים לב שגם ננקטו הליכים לגביית החוב. יש להמתין לאחר משלוח הודעה לחייב על ידי תחום כינוס ופשיטת רגל על חובתו לשלם את חובותיו שלא נמחקו בהפטר.

5.3.3 אם לא הומצאו לחייב דרישות לתשלום כדין לפני כניסתו להליך פש"ר, יש לשלוח דרישות כדין ולבצע הליכים בהתאם לנהלים, טרם משלוח התראה לפני פקודת מאסר.

5.3.4 בפקודה המועברת לחתימת שופט יש לוודא התאמה בין מספר ימי המאסר לבין סכום קרן הקנס שנותר לתשלום. לא ניתן לאסור חייב בגין חוב פיגורים ולכן יש לחשב את ימי המאסר בגין סכום הקרן שלא שולם.

5.4 משלוח פקודה לחתימת שופט

5.4.1 לפקודת/צו המאסר שמועברת לחתימת שופט יש לצרף את המסמכים הבאים: מכתב נלווה למזכירות בית משפט, העתק ההתראה שנשלחה לחייב, אישור המסירה של ההתראה והעתק גזר דין.

5.4.2 יש לשמור בתיק העתק של התראה, אישור מסירה ונתונים שעל פיהם הופקה פקודת מאסר.

5.4.3 עם קבלת פקודת מאסר חתומה ע"י שופט יש לוודא שהתקבלו 2 עותקים חתומים, ושהפקודה כוללת: תאריך, חותמת עם שם שופט, חתימת שופט וחותמת עגולה של בית משפט.

5.4.4 על עובד תחום מאסרים לשמור בתיק במערכת עותק של פקודת המאסר החתומה.

¹ נוהל זה משתמש במונחים של פקודת פשיטת הרגל שכן נוסח לפני כניסתו לתוקף של חוק חדלות פירעון. החל מיום 15.09.2019 יכנס לתוקף חוק חדלות פירעון והחל ממועד זה יקרא הליך פש"ר- הליך חדלות פירעון וצו כינוס יהיה צו פתיחת הליכים.

המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות	נושא הנוהל: נוהל יישום וביצוע מאסר חלף קנס	מס' הנוהל: 021-2018	תאריך עדכון: 28.02.2019	עמודים: 6 מתוך 8
---	--	------------------------	----------------------------	---------------------

5.4.5 על עובד תחום מאסרים לבצע בקרה אם התקבלו כל פקודות מאסר שנשלחו לחתימת השופט.

5.5 העברת פקודת מאסר חתומה לביצוע משטרת ישראל או שב"ס

5.5.1 לפני העברת פקודת מאסר לביצוע ע"י משטרת ישראל או שב"ס, עובד תחום מאסרים יוודא כי בוטלו כל הליכי עיקול צד ג' בתיק, למעט עיקול ברישום על הרכב ועיקול מקרקעין.

ביטול העיקולים יעשה באופן הבא: עובד תחום מאסרים יעביר לתחום המקצועי מדי יום רשימה של התיקים שמועברים לביצוע פקודת מאסר. התחום המקצועי יבטל את ההליכים בהתאם לרשימה לאלתר וידווח על ביטולם.

5.5.2 אם החייב טוען בפני הגורם המקצועי במרכז או בפני השופט המבצע את הפקודה כי שילם את הקנס יש לבדוק את הטענה באופן מידי וכלל שהדבר לא בר ביצוע באופן מיידי ייבדק קרוב עד כמה שאפשר למועד העלאת הטענה על ידי החייב. אין לבצע את הפקודה עד לבירור הטענה.

5.5.3 עם ריצוי מלוא המאסר יש לסגור את התיק ולבטל את כל ההליכים שנותרו פתוחים- עיקול רכב ברישום ועיקול מקרקעין ככל שהוטלו.

5.5.4 אם החייב פנה בבקשה להמיר את הקנס בימי מאסר, יש לבחון תחילה אילו הליכים בוצעו נגדו, האם נגבו כספים או עומדים להתקבל כספים בעקבות עיקולים. ככל שישנם נכסים או כספים לחייב, יש לפעול לגבייתם ולהשיב לחייב כי הפררוגטיבה של הפעלת פקודת המאסר היא של המדינה ועל כן, מאחר שיש בידי החייב האפשרות לשלם בגין הקנס המדינה לא תסכים להמרת הקנס בימי מאסר.

5.5.5 אם לחייב תיק פיצוי ומאסר חלף קנס באותו הליך (ניתנו במסגרת אותו גזר דין), יש להפיק פקודת מאסר חלף קנס על סכום השווה לקרן הקנס בצירוף שובר על מלוא תיק הפיצוי.(קרן + פיגורים) היינו, על החייב לשלם את מלוא קרן הקנס בצירוף מלוא חוב הפיצוי שניתן באותו גזר דין.

אם החייב ישלם רק את סכום קרן הקנס, ייזקק התשלום לתיק הפיצוי ותוצא נגדו פקודת מאסר חדשה עד לתשלום מלוא קרן הקנס וחוב הפיצוי יחדיו.

אם לחייב תיק פיצוי ומאסר חלף קנס **שלא באותו הליך** (לא ניתנו באותו גזר דין אלא בגזרי דין שונים), יש לזקוף את הכסף ששולם לטובת תיק הפיצוי, אך אין להפעיל את פקודת המאסר וקרן הקנס תישאר בעינה.

5.5.6 אם החייב ריצה את כל ימי המאסר בתמורה לקרן, משמעות הדבר היא כי התיק במרכז נסגר, הקנס מתבטל לרבות תוספת פיגורים. ככל שיוותר חוב בגין הוצאות

נושא הנוהל: נוהל יישום וביצוע מאסר חלף קנס	מס' הנוהל: 021-2018	תאריך עדכון: 28.02.2019	עמודים: 7 מתוך 8
---	-------------------------------	--	----------------------------

המרכז לגביית
קנסות, אגרות
והוצאות

גבייה יש להעביר את התיק להחלטת מנהל המרכז אם לסגור את התיק או לפעול לגביית ההוצאות, שדין כדן חוב בהתאם להוראות חוק המרכז.

5.5.7 סדר נשיאת מאסרים: אדם המצוי במאסר פלילי שהוא מרצה בפועל כשמבוצעת פקודת המאסר, יופסק ריצוי המאסר הפלילי בפועל ויחל באופן מידי לרצות ימי מאסר חלף קנס. כשיסיים לרצות את המאסר חלף קנס יחזור לרצות את יתרת ימי המאסר הפלילי (המדובר ביישום הוראות סעיף 46 לחוק העונשין). ההודעה על כך מבוצעת על ידי שב"ס שמפעיל את פקודת המאסר.

5.5.8 חייב אשר מבקש לשלם את הקנס חלף מאסר שהתחיל לרצותו וטרם סיים לרצותו, יוכל לפדות רק את ימי המאסר הנותרים. בהתאם להלכה הפסוקה, החייב לא יוכל לשלם את הקנס עבור ימים שכבר ריצה. כך גם אם חייב ריצה את כל ימי המאסר חלף קנס אין לו אפשרות "להזדכות" על ימי המאסר כנגד תשלום קנס ולהחזיר הגלגל לאחור.²

6. אחריות וסמכויות

6.1 מנהלת תחום מאסרים ומסירות אחראית ליישומן של נוהל זה.

6.2 עובדי תחום מאסרים אחראים לפעול בהתאם לנוהל.

7. בקרה, פיקוח ודיווח

הבקרה על קיום הוראות נוהל זה תבוצע על ידי מנהלת תחום מאסרים ומסירות

8. תחולה ותוקף

8.1 הנוהל חל על תיקים פליליים ותיקי תעבורה בהם הטיל בית המשפט קנס או ימי מאסר תמורתו.

8.2 הנוהל חל על עובדי תחום מאסרים ומסירות.

8.3 הנוהל יכנס לתוקפו מיום פרסומו.

9. נספחים

9.1 נספח א- נוסח התראה לחייב לפי הלכת גוסקוב

הנוהל נכתב ע"י: מיכל לוי, מנהלת תחום מאסרים ומסירות

אישור הנוהל בתאריך: 19.03.2019

² בג"צ 60/83 האשם מחמד יוניס שעת נ' שב"ס.

מרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות	נושא הנוהל: נוהל יישום וביצוע מאסר חלף קנס	מס' הנוהל: 021-2018	תאריך עדכון: 28.02.2019	עמודים: 8 מתוך 8
----------------------------------	---	------------------------	----------------------------	---------------------

נספח א'- נוסח התראה לחייב לפי הלכת גוסקוב

מדינת ישראל
המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות

תאריך:
תיק מרכז:
תפ:
בימ"ש:
פקודת מאסר:

לכבוד:

ת.ז.
א.ב.נ.

הנדון: הודעה בטרם תוצאת פקודת מאסר חלף קנס

ביום 20/03/2017 בתיק תפ גור עליך ביי"מש [שם] קנס בסך [סכום] ₪ או ריצוי [שם] ימי מאסר בתמורה. (להלן: "הקנס")

נכון לחיום חובך בגין אי תשלום הקנס במועדו הוא כמפורט בטבלת שחלקן:

יתרת קרן חוב	תוספות פיגורים	הוצאות גביה	סח"כ	יתרת ימי מאסר
[סכום]	[סכום]	[סכום]	[סכום]	[סכום]

למניעת התוצאת פקודת מאסר נגדך שלם או הסדר את חובך תוך 20 יום מיום מסירת הודעה זו.

לידיעתך לפי ס' 25 וס' 26 לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות התשנ"ה 1995 ניתן להגיש למרכז לגביית קנסות בקשות בכתב להסדר חוב, כלומר לפריסת החוב, דחייה ו/או הפחתת תוספות פיגורים. בקשות כאמור באפשרותך להגיש בכתב תוך 20 ימים מיום מסירת הודעה זו.

באפשרותך לשלם חובך (גם באמצעות אדם אחר מטעמך) באחת מהדרכים הבאות:

- במומון, בסניף דואר, בהצגת תעודת זהות או דרכון, ללא צורך בהצגת שובר תשלום.
- בכרטיס אשראי באתר האינטרנט של רשות האכיפה והגבייה בכתובת: www.eas.gov.il ניתן לשלם בפרסה עד 18 תשלומים חודשיים בקרדיט.

באפשרותך לברר פרטים אודות החוב ודרכים להסדרת תשלומי וכן לקבל לפי בקשה פירוט בכתב של התשלומים שבוצעו בסל* 35592 או 073-2055000 או בלשכת החוצאה לפועל שברח' יפו מס' 97 קומה 6 ירושלים (בניין כלל, מתחם לשכת החוצאה לפועל).

הנך רשאי לפנות בכתב תוך 20 ימים למרכז לגביית קנסות כאמור לעיל או לפנות לבית המשפט שהסיל עליך את הקנס והמאסר בהשגה לפי סעיף 87 לחוק העונשין, חתש"ז - 1977. כדי לעכב את הליכי המאסר עליך להציג בפני המרכז לגביית קנסות העתק מפנייתך. אם שילמת את חובך או אם יש החלטה משפטית מאוחרת בתוקף המבטלת או מעכבת את ביצוע הקנס ו/או את המאסר, הצב לפנינו אסמכתאות בהתאם. באפשרותך לפנות לטענות הציבוריות במחוז מגורייך על מנת שתבחן זכאותך לייצוג משפטי. את פרטי הקשר עם מחוזות הציבוריות הציבוריות ניתן למצוא באתר האינטרנט של הציבוריות בכתובת: www.justice.gov.il/MOJHeb/SanegoriaZiborit.

אם לחובתך גם חוב מסוג פיצוי לנפגע עבירה, ייתכן שתשלומים שתשלם לצורך חוב הקנס ייזקפו תחילה לכיסוי חוב הפיצוי (ראה סעיף 77 (ג) לחוק העונשין וסעיף 33(ג) לחוק המרכז).

בכבוד רב
המרכז לגביית קנסות,
אגרות והוצאות

טלפון 073-2055000 או 35592*

המרכז לגביית קנסות, ת.ד. 45177, ירושלים 91451

ממונה מחלקה משפטית	מנהל תחום שיטות ותהליכי עבודה	מנהל תחום מקצועי	מנהל המרכז לגביית קנסות
עו"ד אושרת דיין אליהו	גנט אלמו	מיכל לוי	דורון תשתית